

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXVIII, broj 3

18. siječnja 2018.

cijena 200 Ft

Koreografija Taps tukuljkih folklorša

FOTO: KRISTINA GOHER

10. stranica

Sjednica HDS-ove Skupštine

3. stranica

Druženje u Mišljenu

7. stranica

Koncert u Martincima

12. stranica

Komentar

Zbori se da će izbori

Parlamentarni izbori u Mađarskoj održat će se 8. travnja 2018., najavio je mađarski predsjednik János Áder, a kampanja za izbor 199 mjesta u Mađarskom parlamentu započinje 17. veljače 2018. Bit će to osmi parlamentarni izbori od demokratskih promjena, koji su 1990. godine bili održani također toga dana. No mislim da puk u Mađarskoj, još i oni koji zakonski nisu stekli pravo glasa, uvijek su spremni izaći na izbore. O tome se neprekidno brinu mediji koji neumorno zasipaju građane izvješćima o događanjima trenutne državne političke scene, rezultatima istraživanja položaja, ugleda stranaka, ne govoreći o nacionalnim konzultacijama glede pitanja primjerice migranata ili o takozvanome „Sorosevu planu“. I kako bi lepeza informacija bila potpunija, tu su i proturazložni oporbe. Športskom terminologijom rečeno, pucanj startnoga pištolja još se nije ni oglasio, a utrka je već započela, točnije rečeno, godinama traje; no unatoč tomu ima trkača koji još uvijek traže svoje tenisice. Ne znam ima li uopće države na svijetu u kojoj se u tolikoj mjeri politizira, jer je politika ili politiziranje prisutno gotovo na svim područjima života. Je li to dobro ili nije, prosudite sami. Analitičari tvrde da predsjednik države gotovo tradicionalno bira najbliži mogući datum za izbore, što je pogodan za stranke spremne za odmjeriti snage i u programu i u organizacijskome smislu. Pojedine oporbene stranke već odavno pregovaraju o mogućoj koaliciji, potom na konferenciji za novinare o tome daju proturječna izvješća. Zasad teoretski, MSZP i Párbeszéd postaviti će zajedničku kandidacijsku listu, stranka Együtt, kao mala stranka, pokušava opstati, a Demokratska koalicija, LMP i Jobbik samostalnom kandidacijskom listom kreće na izbore. Fideszovu izbornu kampanju, kako stručnjaci vele, treba usporediti s izborima 2002. godine, doduše, tada prva Orbánova vlada nije dobila izbore. Mnogi tvrde da je to zbog toga što nije ni vodila kampanju, budući da je računala na glasove birača temeljem učinjenoga. Unatoč tomu, stranka svoju kampanju još uvijek temelji na tome, s tom razlikom da jasno i glasno navodi svoje uspjehe četiri ili osam godina unazad. Godine 2018. vjerovati je da će se propaganda svoditi na pitanja ili izazove vanjske politike poput premještanja migranata u Europskoj uniji na temelju obvezatnog sustava kvota. Ali pitanje na koje ni stručnjaci ne znaju odgovor: u jednoj izbornoj jedinici koliko državnih lista će postaviti već postojeće političke stranke, za ove izbore utemeljene formacije i, uz narečeno, koliki će biti broj neovisnih kandidata.

Kristina

Glasnikov tjedan

Danas već znamo i datum parlamentarnih izbora. Oni će se održati 8. travnja, najavio je 11. siječnja mađarski predsjednik János Áder, a kampanja za izbor 199 mjesta u parlamentu početak će 17. veljače.

Oko 7,9 milijuna mađarskih birača birat će novi saziv parlamenta u nedjelju, 8. travnja. Među njima su i mađarski državljani koji će izabrati (mogu izabrati) ponuđenu opciju glasovanja za narodnosne liste (mogu samo za jednu ako su upisani u registar narodnosnih birača dane narodnosti) koji je poseban za parlamentarne izbore. Ako su se u njega upisali prije četiri godine i od tada nisu tražili ispis, tadašnji upis vrijedi im deset godina od dana upisa. Ako to nisu učinili u protekle četiri godine, a mogli su jer je birački popis bio otvoren, a žele glasovati na narodnosnu listu neke od 13 ustavom priznatih narodnosti u Mađarskoj (ako bude postavljena), mogu to učiniti do 23. ožujka, i tako umjesto stranačkih lista mogu glasovati za svoju narodnosnu listu. Izbori se održavaju u jednome krugu i bira se 199 zastupnika uz predstavnike (glasnogovornike) narodnosti, koji nemaju pravo glasa. Bira se 106 zastupnika u 106 izbornih okruga i 93 zastupnika s državnih lista. Oni narodnosni birači koji se upišu u birački popis dane narodnosti, u birački popis jedne od ustavom priznatih nacio-

nalnih zajednica u Mađarskoj, moći će birati ako državna samouprava dane narodnosti postavi državnu listu. Točnije, moći će glasovati, jer birati ne mogu, tek glasovati za listu na kojoj je unaprijed određen poredak kandidata, a prvi s liste osvaja mandat, glasnogovornički ili povlašteni. Ako žele glasovati za narodnosnu listu, birači ne mogu glasovati za stranačku listu, ali im ostaje pravo glasovanja za kandidate u svojoj izbornoj jedinici.

Njemačka državna samouprava na svojoj skupštini još u listopadu 2017. godine prihvatila je njemačku državnu listu s imenima kandidata i imenom voditelja liste (koji osvaja zastupnički mandat) na nastupajućim parlamentarnim izborima. Njemačka državna samouprava svojom listom želi osvojiti punopravni zastupnički mandat, a ne glasnogovornički za što njihova lista treba osvojiti, ovisno o broju birača izašlih na izbore, između 20 i 25 tisuća glasova. Poradi toga razrađena je i prihvaćena strategija i izborna kampanja koja se provoditi već dva mjeseca.

Ako žele glasovati za narodnosnu listu, birači ne mogu glasovati za stranačku listu, ali im ostaje pravo glasovanja za kandidate u svojoj izbornoj jedinici.

Pravila o sastavljanju lista u svojim statutima utvrdile su još neke državne samouprave, a kako se čuje u javnosti, i odredile imena na listi(ama). Hrvatska državna samouprava na svojim dosadašnjim zasjedanjima nije imala za temu nastupajuće parlamentarne izbore. Ovih je dana HDS-ov predsjednik sazvaio sjednicu Skupštine Hrvatske državne samouprave za 3. veljače 2018. godine u 10 sati u Ured Hrvatske državne samouprave, a među predloženim točkama dnevnoga reda, kao deveta točka, jesu pripreme za parlamentarne izbore.

Branka Pavić Blažetin

PEČUH

Dio skupine za izradbu uratka za školski centar Hrvatskoga nacionalnog vijeća (HNV) u sklopu prikupljanja primjera dobre prakse, 8. siječnja obišao je Hrvatski školski centar „Miroslav Krleža“ u Pečuhu. Tijekom četverosatnog razgovora s domaćinima članovi skupine dobili su korisne informacije u vezi s osnutkom školskog centra, financiranjem, ustrojem, organizacijom rada, projektima, potporama i drugim aktivnostima. Razgovori su vođeni i na temu nastavnih programa, udžbenika, stručnog usavršavanja nastavnika, državne mature, prohodnosti i uvjeta studiranja. Predstavnici HNV-a u sklopu ovoga radnog posjeta razgovarali su i o mogućnosti organiziranja maturalnog izleta za srednjoškolce i drugih manifestacija koje se organiziraju i koje bi se ubuduće organizirale u suradnji s Hrvatskom državnom samoupravom u Mađarskoj.

Sjednica HDS-ove Skupštine, posljednja u 2017. godini

Odluka o utemeljenju Hrvatskoga kulturnog centra bačkih Hrvata u Baji

Odluke o imenovanju Zoltana Vizvarija za v. d. ravnatelja Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj, odluka o imenovanju Mladena Filakovića za v. d. ravnatelja Kulturnog centra bačkih Hrvata u Baji

Posljednja sjednica Skupštine Hrvatske državne samouprave u 2017. godini održana je 16. prosinca u Baji. Sjednica je počela minutom šutnje u spomen pokojnih Marka Dekića i Mate Filipovića.

Sjednici se odazvalo 14 od ukupno 23 zastupnika. Skupština je jednoglasno prihvatila pismeno predloženi dnevni red uz usmenu dopunu ravnatelja Hrvatske škole Miroslava Krleže u Pečuhu da se pod razno uvrsti prijedlog roditelja i učitelja da se utemelji športski klub odnosno športska udruga, te Marije Štipković da se postavi spomenik svetomu Kvirinu. Uslijedila su redovita izvješća predsjednika o radu između dviju sjednica Skupštine, o izvršenju odluka kojima je rok istekao, te o odlukama za koje je bio ovlašten predsjednik. U svojoj usmenoj dopuni predsjednik Ivan Gugan izvijestio je Skupštinu o susretu s hrvatskim premijerom Andrejom Plenkovićem na kojem je potaknuto pitanje vlasništva pašskog objekta. Podsjetio je da su predali dva natječaja za proširenje dvaju školskih središta, u Pečuhu i Santovu, najavio je održavanje osnivačka sjednica Savjeta Vlade Republike Hrvatske. Uz to predsjednik Gugan, najavio je i skore konzultacije s drugim državnim samoupravama o nadolazećim parlamentarnim izborima te s mjerodavnima iz Vlade i Parlamenta. Izvijestio je Skupštinu i o pismu garske Hrvatske samouprave koja, ne nađe li se u Baji, ponudila je zgradu za buduću Hrvatsku kulturnu ustanovu bačkih Hrvata.

HDS-ova dopredsjednica Angela Šokac Marković, kao članica Pododbora, izvijestila je nazočne o tehničkome pregledu narodnosnih natječaja. Kazal je kako se početkom siječnja sastaje Odbor koji će donijeti konačne odluke, a potpore bi mogle biti doznačene do kraja siječnja. Izvijestila je Skupštinu o broju valjanih natječaja hrvatske zajednice i okvirnim sredstvima po kategorijama. Civilne su hrvatske udruge predale 34 natječaja, a za to odobrena okvirna sredstva iznose 38 milijuna. Najviše natječaja pristiglo je za kulturne sadržaje, čak 198, za što ima 55,9 milijuna, za tabore je pristiglo 38 natječaja, od toga 33 valjana, za to ima 26,2 milijuna, a za usavršavanje pedagoga u matičnoj zemlji pristiglo je 2 natječaja, a za to ima 3 milijuna forinta, dakle ukupno Hrvati na raspolaganju imaju 122 milijuna forinta. Skupština je usmenim dopunama jednoglasno prihvatila narečena izvješća.

„To nam je stari dug, konačno su osigurani uvjeti da se utemelji ta ustanova. S riznicom je sve usklađeno, osnivački dokument zadovoljava svim kriterijima, dakle odgovara svim propisima“, reče uz ostalo predsjednik Gugan u raspravi o utemeljenju Hrvatskoga kulturnog centra bačkih Hrvata u Baji. Angela Šokac Marković izvijestila je Skupštinu o pronalasku odgovarajuće zgrade na otoku Nagy Pandúr, negdašnji Pansion u Ulici mókus pod brojem 11. Dok se ne kupi zgrada, u osnivačkom dokumentu kao sjedište stoji Dózsina ulica 6. Bez rasprave Skupština je jednoglasno usvojila odluku o utemeljenju Hrvatskoga kulturnog centra bačkih Hrvata u Baji, te odluke o kupnji narečene

nekretnine za 15 milijuna, i susjednog zemljišta za 2 milijuna forinta. Sredstva za to osigurat će se na teret pričuve HDS-ova proračuna.

Slijedila je rasprava o glavnim stavkama za 2018. proračunsku godinu. Državne samouprave dobivaju potporu za djelovanje i medije, odnosno za ustanove. Okvirni se iznos neće mijenjati ni za 2018. godinu, osim toga može se tražiti dodatna jednokratna potpora putem molba na natječajima.

U nastavku sjednice Skupština je jednoglasno usvojila i odluku o prihvatu potpore Ministarstva ljudskih resursa, odnosno njezina Fonda za podupiranje u iznosu 28 milijuna forinta za I. etapu izgradnje Hrvatskoga školskog centra u Sambotelu u razdoblju između 1. siječnja 2017. i 31. prosinca 2018. godine, što uključuje pripreme radnje i izvedbeni plan. Budući da je grad ponudio zgradu na korištenje u trajanju od dvije godine, HDS je zatražio zgradu u vlasništvo, te predao nacrt plana gradu Sambotelu, stoga je Skupština ovlastila predsjednika da potpiše ugovor ako grad prihvati ovaj nacrt.

Skupština je jednoglasno prihvatila izmjene i dopune HDS-ova proračuna, ureda i ustanova za 2017. godinu. Tako je proračun za 2017. godinu prihvaćen s jednakim prihodima i rashodima u iznosu od 1 547 778 337 forinta.

Pod raznim, Skupština je poduprla molbu roditelja i učitelja o utemeljenju športskoga kluba odnosno udruge u pečuškoj Hrvatskoj školi Miroslava Krleže. Na prijedlog Marije Kralj, Skupština je podržala i prijedlog o podizanju spomenika svetom Kvirinu u Gradišću, u hodočastištu Peruške Marije, na mjestu između Hrvatskog Židana i Čeprega. Kako uz ostalo reče predsjednik Gugan, na zamolbu velečasnog Dumovića tražili su troškovnik spomenika koji bi se mogao ostvariti kao projekt muzeja odnosno ustanove Sakralne zbirke Hrvata u Mađarskoj. Raspravljalo se o potrebi da zgrade ustanova budu u HDS-ovu trajnome vlasništvu, ali i u vlasništvu HDS-ovih ustanova, kako bi one mogle sudjelovati u prekograničnim projektima.

Po završetku javne održane je zatvorena sjednica na kojoj su, kako saznaje Medijski centar Croatica, usvojene odluke o imenovanju Zoltana Vizvarija za v. d. ravnatelja Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj, te odluka imenovanju Mladena Filakovića za v. d. ravnatelja Kulturnog centra bačkih Hrvata u Baji. Članovi HDS-ove Skupštine donijeli su i odluku da se predsjedniku HDS-ove Skupštine Ivanu Guganu dodijeli godišnja premija u iznosu njegove jednomjesečne plaće.

MCC

175. godišnjica Matice hrvatske

Prigodno predavanje o Matici hrvatskoj u Budimpešti

Prigodnim predavanjem glavnoga tajnika Matice hrvatske Zorislava Lukića, u prostorijama Croatice u Budimpešti, obilježena je 175. obljetnica utemeljenja Matice hrvatske. Na priredbi je pribivao i veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj Mladen Andrić, predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Guban, ravnatelj Croatice Čaba Horvath i Hrvati mađarskoga glavnoga grada i njegove okolice. Priredbu su organizirali Matica hrvatska, Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Mađarskoj i Croatia.

Glavni tajnik Zorislav Lukić

Prati se predavanje.

Matica hrvatska, jedna od temeljnih ustanova hrvatskoga naroda, nakon niza proslava svoje 175. obljetnice osnutka, taj važni događaj obilježila je i u mađarskoj prijestolnici. U svome predavanju glavni tajnik Matice hrvatske Zorislav Lukić istaknuo je da je Matica jedna od najstarijih hrvatskih kulturnih ustanova, utemeljena 10. veljače 1842. godine pod imenom Matica ilirska, na prijedlog grofa Janka Draškovića, koji je bio i prvi njezin predsjednik, a tajnik Vjekoslav Babukić. Podsjetio je da 1844. godine izlazi prva Matičina knjiga Osman Ivana Gundulića. Knjiga se pojavila kao temeljno djelo preporodne kulture i integracijskih nastojanja osviještene hrvatske inteligencije. Godine 1869. Matica počinje objavljivati Vienac, list namijenjen „zabavi i pouci“, koji je u mnogim trenucima bio jedan od ljepših izloga hrvatske književnosti i drugih odsječaka kulture, a njegov je prvi urednik bio Gjuro Deželić. Glavni tajnik Lukić podsjetio je da do kraja Prvoga svjetskog rata Matica je izdala više od 120 važnih djela: antologija, prijevoda, znanstvene literature, djela hrvatskih pisaca. Sve su to izdanja, reče glavni tajnik, bez kojih se uopće ne može razumjeti povijest hrvatske književnosti i kulture u drugoj polovici XIX. stoljeća. Naglasio je i Matičinu prevodilačku djelatnost, među prvim knjigama koje je izdala obnovljena Matica hrvatska bile su dvije knjige Julesa Vernea: Izvanredna putovanja: od zemlje do Mjeseca i Oko Mjeseca, knjiga Put oko Zemlje za osamdeset dana ukrašena drvorezima te godine 1877. Matica izdaje izabrane Andersenove priče.

Podsjetio je da je u Matici 1967. potpisana Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskoga književnog jezika i da se Matica 1971. odrekla Novosadskoga sporazuma o jeziku, pa su njezini potpisnici osuđeni 1972. uslijed jugoslavenskoga komunističkog progona hrvatskih studenata i gušenja hrvatskoga proljeća Matica hrvatska je raspuštena, a djelatnost joj je zabranjena. Tijekom progona Matičine pro-

storije i arhiv preuzima policija, dio pokretne imovine je otuđen, a dio predan na čuvanje Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti. Pod pritiskom prestaje rad Matice hrvatske 11. siječnja 1972. godine, uhićeni su neki od najpoznatijih djelatnika središnjice i ogranaka Matice hrvatske, nakon čega je uslijedilo uhićenja Matičinih djelatnika i članova diljem Hrvatske. Nakladni zavod Matice hrvatske nastavlja nakladničku djelatnost Matice hrvatske. Glavni tajnik Matice hrvatske Zorislav Lukić istaknuo je da se tijekom 1989. i 1990. javlja poticaj za obnovu Matičine djelatnosti. Dana 8. prosinca 1990. održana je obnoviteljska skupština Matice hrvatske, a za predsjednika izabran je Vlado Gotovac. Govoreći o Matici hrvatskoj danas, glavni tajnik Lukić naveo je misli Matičina predsjednika akademika Stjepana Damjanovića: „Čuvanje posebnosti u hrvatskom i u svakom drugom narodu povezano je s poštivanjem prošlosti jer u starijoj i u novijoj našoj povijesti, i ne samo našoj, pojavljivale su se skupine ljudi i organizacije koje su htjele uništiti svako povijesno sjećanje, koje su sve povijesno ocjenjivale nevažnim ili su o svemu govorile kao o štetnom. Zašto su to činile? Njihova je želja bila uvjeriti ljude da povijest počinje s njima. Svojim djelovanjem Matica hrvatska čini suprotno: podsjeća nas da se rođenjem pojavljujemo u svijetu koji su naši roditelji i naši bližnji za nas stvarali i koji mi nastojimo učiniti što boljim za one koji će doći poslije nas.“ Pri kraju svojega iscrpnog predavanja glavni tajnik Zorislav Lukić naglasio je da je neskrivena želja Matice hrvatske pokretanje s radom Ogranaka i u Budimpešti, i pri tome je istaknuo djelatnost Ogranaka u Pečuhu i Šopronu. Na njegov poticaj, 2018. godine pokreće se djelatnost Matice hrvatske i u mađarskoj prijestolnici. Potom su nazočni u galerijskome prostoru razgledali prigodnu izložbu Matice hrvatske, čiji postav čine omotnice pojedinih Matičinih izdanja.

Razgleda se izložba.

Kristina Goher

POGAN

Izložba kalendara i predstavljanje Hrvatskog kalendara 2018

Hrvati u Mađarskoj imaju dugu neprekinutost izlaženja godišnjaka koji je od 1945. godine izlazio pod imenima: Naš kalendar, Narodni kalendar. Prvi Hrvatski kalendar u Mađarskoj izašao je za 1991. godinu. Hrvatski kalendar 2018 u nakladi Croatica Non-profit Kft.-a, uredila je Branka Pavić Blažetin uz uređivački odbor što ga čine Stipan Balatinac, Bernadeta Blažetin, Timea Horvat, Kristina Goher. Godišnjak na 240 stranica u boji donosi niz napisa i mnoštvo fotografija iz života Hrvata u Mađarskoj, od Gradišća do Bačke.

Za svakoga se nađe ponešto i u Hrvatskom kalendaru 2018.

Poticateljica izložbe načelnica sela Pogana Aga Dragovac

U organizaciji Hrvatske samouprave sela Pogana, na čelu s Milanom Saboom i Seoske samouprave, na čelu s Agom Dragovac, u Poganu je 13. prosinca otvorena izložba kalendara za Hrvate u Mađarskoj, iz ostavštine poganske obitelji Semeljac, od Drugoga svjetskog rata naovamo, s posebnim osvrtom na one s naslovom Hrvatski kalendar. Izložbu je otvorila i o povijesti kalendarškog štiva i njegova značenja za Hrvate u Mađarskoj govorila je glavna i odgovorna urednica Medijskog centra Croatica Branka Pavić Blažetin, uz predstavljanje Hrvatskog kalendara 2018. Predstavljanje i otvaranje izložbe popratio je nastupom i Pjevački zbor Snaše iz Pogana. S Brankom Pavić Blažetin razgovor je vodio predsjednik Hrvatske samouprave sela Pogana Milan Sabo. U polusatnom razgovoru dotaknuta je povijest izlaženja kalendarškog štiva za Hrvate u Ugarskoj, a potom u Mađarskoj, s posebnim osvrtom na stanje poslije Drugoga svjetskog rata

Dio izloženih kalendara

Ženski pjevački zbor Snaše

do demokratskih promjena, te na godišnjake onaslovljene Hrvatski kalendar, a posebna je pozornost dana predstavljanju sadržaja Hrvatskog kalendara 2018, što ga je za hrvatske obitelji u Poganu kupila i darivala im ga Hrvatska samouprava sela Pogana. I prije i nakon izložbe i predavanja listalo se i razgovaralo o kalendarškom štivu i važnosti pisane riječi u protoku opstanka i čuvanja samobitnosti Hrvata u Mađarskoj. MCC

Tradicionalni susret hrvatskih crkvenih pjevačkih zborova

Božićni koncert u Dušniku

Santovački crkveni pjevački zbor

Posljednja godišnja priredba bačkih Hrvata u 2017. godini održana je u Dušniku. U suorganizaciji mjesne Hrvatske samouprave i Hrvatske vjerske zajednice rimokatoličke župe, između Božića i Nove godine, 28. prosinca 2017., u dušnočkoj župnoj crkvi svetih apostola Filipa i Jakova priređen je već uobičajeni Božićni koncert i Susret hrvatskih crkvenih pjevačkih zborova. Umalo dvadeset godina ovaj susret pridonosi njegovanju i očuvanju crkveno-vjerske i kulturne baštine, a uz to

Pjevački zbor dušnočkih učenika

bunjevački, racki i šokački Hrvati u Bačkoj zajedno proslavljaju blagdan Božića i Nove godine.

Misno slavlje na hrvatskom jeziku i ove je godine predvodio santovački župnik Imre Polyák, biskupski vikar za narodnosti, počasni kanonik, koji je održao i prigodnu propovijed, a svojim pjevanjem uljepšao santovački crkveni zbor u pratnji kantora Zsolta Siróka. Kao i svake godine, crkva je uljepšana prekrasnim velikim jaslicama izrezbarenim od drveta i urešenim zelenim borovim grančicama, te okičenim božićnim drvцем. Misnik Imre Polyák na kraju mise zahvalio je dušnočkom župniku Istvánu Kistamásu i organi-

zatorima susreta što su ponovno ugostili hrvatske crkvene zborove iz Bačke.

Nakon mise i pozdravnih riječi učiteljice Silvije Varga, koja je poželjela dobrodošlicu svim sudionicima, upriličen je koncert pjevačkih zborova, koji su izveli ponajviše poznate hrvatske božićne pjesme.

Uz četiri domaća pjevačka zbora – pjevački zbor dušnočkih učenika, dušnočki crkveni izbor, zbor „Pravi biser“ i izvorni hrvatski pjevački zbor – nastupili su i gostujući zborovi iz Aljmaša, Kaćmara, Kalače i Santova.

Po završetku koncerta u ime domaćina i organizatora sudionicima i svim nazočnima zahvalila je predsjednica Hrvatske samouprave Matija Mandić Goher, te im poželjela blagoslovljene blagdane i sretnu novu godinu.

Druženje je nastavljeno u blagovaonici mjesne osnovne škole zajedničkim ručkom, uz nadaleko poznato dušnočko gostoprimstvo, uz dobru kapljicu vina i izvršne domaće kolače. Dušnočki susret zborova opet je protekao u vrlo lijepom, božićnom i prednovogodišnjem ugođaju, uz druženje starih znanaca i prijatelja, koji se redovito okupljaju na sličnim susretima.

S. B.

Dušnočki crkveni zbor

Hrvatska izvorna pjevačka skupina – Dušnok

Županijski kulturni i gastronomski festival

Združeni zborovi

Županijski kulturni i gastronomski festival u organizaciji Udruge baranjskih Hrvata održan je 9. prosinca u baranjskom gradiću Mišljenu u kojem djeluju i Hrvatska samouprava i Narodnosna udruga „Naši ljudi“. Kulturni i gastronomski susret održan je uz potporu Ministarstva ljudskih resursa, Narodnosne udruge „Naši ljudi“, Hrvatske samouprave Baranjske županije, Hrvatske državne samouprave i Saveza Hrvata u Mađarskoj, te potporu kupnjom ulaznice s večerom hrvatskih samouprava iz baranjskih naselja za svoje ljude..

U prijepodnevnim satima započelo je natjecanje u punjenju, nadijevanju kobasica. Skupilo se petnaestak družina što iz Mišljenja, hrvatski simpa-

Zborovođa i dirigentica Aleksandra Čeliković Cvidrak

Birjanska družina

Mišljenska družina

Dečki iz Njarada

tizeri raznorazne mađarske udruge iz Mišljenja, te družine pristigle iz Vršende, Salante, Birjana, Mišljenja, Njarada... Napomeni kako je u Mišljenu i lani održano ovo natjecanje, ali sa znatno manjim brojem sudionika, kaže predsjednik mišljenske Hrvatske samouprave Arnold Barić, koji je i ravnatelj Komunalnog poduzeća u Mišljenu, te je omogućio i upotrebu šatora za natjecanje, a i večernju upotrebu mišljenske sportske dvorane. Okupljene je zabavljao orkestar od sviraca koje je za ovu priliku okupio Zoltán Vizvári.

Večernje druženje svojim programom otvorili su sudionici dječjeg kampa održanog u lipnju u organizaciji Hrvatske samouprave sela Udvara. Pozdravljeni su gosti, a okupljenima se obratio i glasnogovornik Hrvata u Mađarskom Parlamentu Mišo

Hepp. Đuro Kadija uime tročlanog ocjenivačkog suda koji je kušao pripremljene kobasice priopćio je rezultate natjecanja. Prva tri mjesta osvojile su mišljenske družine od kojih prvo družina žena oko mjesne Hrvatske samouprave.

Slijedio je koncert dirigentice Aleksandre Čeliković Cvidrak i njezinih pjevača, što iz Hrvatske što iz Mađarske. Naime, ona je za potrebe projekta Udruge baranjskih Hrvata Usavršavanje hrvatskih zborova u županiji održala četiri susreta s članovima zborova i tamburašima iz Baranjske županije koji su se odazvali pozivu, a njihov nastup upotpunila i glasovima zborova koje ona vodi: Muško pjevačko društvo BelAmi i Vokalno instrumentalni Ansambel CroArte, iz Belišća i Darde. Naučeno su pokazali na mišljenskom koncertu.

Branka Pavić Blažetin

Koljnofci na spomen-svečevanju

Ča bi bilo da nam nij' Mate Šinkovića Cape?

„Čujem z veseljem hrvatsku rič,/na svitu mi je vo najdraži kinč.“

Gdo je bio Koljnofac Mate Šinković Capa ki na nas gleda s črno-bijelih kipicov onako nježnim pogledom? Zgodan mladić, skromnim izgledom, revolucionar u srcu i protivnik svega nasilnoga, umjetnoga, svega onoga što nije odgovaralo istini i što nije bilo prirodno? Simpla hrvatski pjesnik komu je rič hrvatska bila svetinja i ki je znao za svaku seosku priliku iz maloga prsta nek onako spontano rime skovati? Takov ki je neprestalno podučavao mladinu, ki se je jako rado obraćao na društvenoj sceni, kad je išlo za hrvatsku kulturu? Kantor, veliki poštovatelj kršćanskih vridnosti, slikar, samouk gdo je sto čudov namoljao na platno, ali i človik, tovaruš nesrične sudbine, koga je vrime i mjesto poždroknulo u svojoj velikodušnosti, sjaju i djelovanju? Ča bi bilo da nam nij' Mate Šinkovića Cape? Na to pitanje smo iskali odgovor s Koljnofci skupa, 15. decembra, u petak, u dvorani Kulturnoga doma.

Mate Šinković umro je na sam Badnjak 1972., u svojem 45. ljetu, a lani bi bio svečevao devedeseto ljetu žitka. Zbog toga dvostrukoga jubileja su došli na spomen-svečevanje svi njegovi poznaniki, prijatelji, poštovatelji, a i mi, ki ga za žitka poznali nismo, tako nek po njegovi štrofa znamo naslutiti ku bol, kakove strasti i čuti je nosio u sebi šetajući po koljnofski ulica, na polju i sinokošu, spašavajući melodije svojega omiljenoga kraja u poeziji, razglabajući o teški, nježni čuti, životni mudrosti, o ljubavi prema Domovini i svojim najmilijim... Jedina samostalna zbirka njegovih jačak, izdana je postumus, naslova Na našoj Gori, 1981. ljeta u Budimpešti, ka bi lako mogla postati (ako još nije) obavezno štivo svakoga mladoga Koljnofca ki još ima čut za materinski jezik i zvana artikulacije razumi i izgovorenu rič i nje značenje. Brojni svidoki još spominjaju se velikana koljnofske povijes-

Joško Grubić Babra Šinkovićevo „glasnogovornik“

ti, a sad nam nij' ni najmanje čudno da ako se što izvlči iz prošlosti toga sela, tamo gvišno doseže ruka dr. Franje Pajrića. Ni ov večer nije prošao prez njegovoga uvodnoga nastupa, prelistavanja starih slik uz brojne zagonetke, gdo more biti ovo ili ono, živo ali već pokojno lice na fotopapiru. Na bijelom platnu projektirane su srične epizode mladenačkoga žitka prerano preminuloga Koljnofca, kojega još jasno i s velikom ljubavlju pametu nje-

govi. Pajrićeva opomena glasila je da se ne hitu van prik Šinkovića namoljane slike, kad te su bogatstvo, a sve manje se zna, kade moru biti njegove slike, iako bi mjesta imale u Muzeju. „Naš program je danas malo drugačije koncipiran. Joška Babrin se intenzivno bavi pjesmami Mate Šinkovića, a zna i neke štorice o njemu. Zvana toga i jačit ćemo, kad svenek se kaže da već ne znamo naše jačke“, za timi uvodnimi riči Joška Grubić, Capin poslid-

Trenutak za pjesmu

Dužnost Domovini

Upoznat Domovinu – zadaća budi vam vsim.
Priznanje joj pokažite, predraga ditca, s tim.

Njoj s cele moći služit va dobru i va zlom.
To držte si za dužnost, da sričan bude Dom.

Mate Šinković

Tamburaši Starci iz Šoprona

nji prijatelj, peljao dalje rič, a i jačenje. Tako smo doznali, kako je lako bilo sklopiti prijateljstvo sa Šinkovićem čiji tovaruši su se hteli oženiti, on je junak ostao i svenek je bio med mladinom, u crikvi, a i med ognjobranci. Njegov dolazak u zajednicu nigdar nije bio prez sadržaja. I ganuli su se štorice, spominki, i pala je prva jačka ku svojatamo i mi Petroviščani, pod naslovom *Snoć sam se šietal ja*. Tamburaši Starci sprohadjali su muzički ove naše note, i konačno su došle i pjesme na recitiranje: „...*Bili zdravi mnogo ljet, a za vami još mladi slijed. Bud`te pozdravljeni, Koljnofci, naši hrabri ognjobranci!*“ I već je bio recitator na početku nove pjesme *Mir* i človik se nije znao dovoljno načuditi, kade nek stanu sve te štrofe i kitice u Babrinoj glavi. Da ne bude preveć teksta, ponovo je išla jačka i proza. „Ja nisam špi-ljat došao, ja sam povidati došao. Ja imam jedan papir, pa i vi imate jedan papir. Ove dva papire ćemo združiti, pa ćemo se veseliti. Zato smo došli danas skupa“, rekao je dirigent spontanoga koljnofskoga zbora i veljek je zgrabio prve hipce melodije sa svojim dibokim glasom. Na pjesmu u dvoglasu *Trnjice, trnjice*, recite mi, kako se ne bi mogla naježiti koža od lipote?! „*Va mladosti tuga, va starosti žalost...*“ glušu i jednostavne nepravličnosti zemaljskoga svita. Kako je koljnofski govor melodičan, sladak, neobično za čuti, točno smo mogli slijediti po ovi recitacija. I opet bezbrižno smo si zajačili, poznate i manje poznate jačke, kot *Onde zdola kod Duna-ja, Kristuš naš kralj, O mila majka, ti najbolja, Dužička je ciesta* itd. Skačemo od protulične do ljetne i jesenske dobi, jer u Šinkovićevoj poeziji postoji vrimenski most, na kom se je on šetao, uprav tako kot izvidjači ki su znali ovjekovječiti vridnosti, karakteričnosti za obične smrtnike nevidljive, ali pak teško otkrivene tajne. Danas je sigurno da je najgušće recitirana Šinkovićeva pjesma *Hrvat sam*. A i ne tri-

baju nam lipše misli od ovih: *Kad mi tukne zadnji čas / hrvatski mi je zadnji glas. / Gradsko polje, Gradski klas, / umrit ću kod Hrvat vaš.* I dobijemo informaciju kako će zadubati kompoziciju o koljnofskom velikanu i drivorezbar Ferenc Taschner, iako jedan portret u drivu jur postoji od pjesnika, koji je bio izložen na pozornici. Kako

je rečeno, po želji i volji moru se i nadalje držati ovakovi sastanki sa štoricama iz prošlosti, jačkami i druženji. A ako do toga dojde, i Šinkovićev duh će dalje živiti, a njegove štrofe će se i dalje ljubomorno čuvati med onimi, ki još svenek znaju cijeniti hrvatsku rič...

Tiho

Bogatstvo...

Koljnofska mladina u 1950-imi ljeti

Tukulja

Proslava 50. obljetnice djelovanja Južnoslavenskoga društva

U gradskoj športskoj dvorani, u organizaciji Općeprosvjetnog doma i knjižnice, maratonskim folklornim programom obilježena je 50. obljetnica djelovanja tukuljskoga Južnoslavenskog društva (1967. – 2017.). Na proslavi su nastupili bivši i sadašnji plesači, pjevači i svirači Društva, te gostujući ansambli iz Bate, Kovina i Novih Karlovaca (Srbija). Slavljenici su izvodili: hrvatske, srpske, makedonske, mađarske koreografije i plesove naroda država u kojima su gostovali.

Muški zbor

Najmlađi naraštaj

Umalo tristo plesača obilježilo je pedesetogodišnje djelovanje tukuljskoga Južnoslavenskog društva, što su onomad 1967. godine osmislili Mijo Milković i Stipan Kirchner „Piđa“, a njihove snove i dandanas ostvaruju naraštaji, članovi Društva. Prvotni je cilj bio sakupljanje i njegovanje, te scensko predstavljanje glazbenog i folklornoga blaga hrvatske, srpske i slovenske zajednice u Mađarskoj, potom s obogaćivanjem repertoara i plesova te glazbe naroda bivše Jugoslavije. Društvo osim tuzemnih broji i mnoštvo inozemnih gostovanja, nastupali su u Francuskoj, Italiji, Španjolskoj, Portugalu, Turskoj, Austriji, Grčkoj, Tunisu, Meksiku i Kini, a također su česti gosti međunarodnih i mađarskih folklornih festivala. Sastavni su dio Društva, koji danas broji sto dvadeset članova, plesna skupina i muški zbor, te izvorna skupi-

Šokački svatovac

Baranjski plesovi

na. Njihove nastupe prati Tamburaški sastav Kolo. Voditelj je plesa Pál Kakuk, a glazbeni i umjetnički voditelj je Ladislav Halas.

Program je vodio scenski umjetnik Jozo Matoric te u prepunoj dvorani nazočnima se obratila donaćelnica grada Tukulje dr. Lucija Vass. Među ostalim reče da je Skupština grada izglasovala milijun forinta potpore za svečare, te kako će se na proljeće 2018. godine voditelju Društva Ladislavu Halasu svečano uručiti naslov „Počasni građanin grada Tukulje“. Dobre su vijesti uzdignule ozračje, koje je s profesionalnim nastupom mlađeg i srednjeg naraštaja već bilo na vrhuncu. Ali kada se pomislilo da se ne može više, seniori su dokazali da je moguće. Naime, pri kraju večeri oni su izveli plesnu koreografiju Šokački svatovac. I na kraju burni pljesak mnogobrojne publike. Velika čestitka za gotovo dvjestominutni program, u kojem su na sceni bili vrtičari, osnovnoškolci, srednji i stariji naraštaj.

Kristina Goher

Tamburaški sastav „Kolo“ s gostima

Društvo sambotelskih Hrvatov u pripravljanju jubileja

Deseta svinja pod nožem

Na 15. jubilej utemeljenja se pripravlja Društvo sambotelskih Hrvatov, 20. januara, ovu subotu, zato su njegovi kotrigri na vrime dali zaklati svinju, još pred svetki. Čudami su zastali polag školskoga dvora u Sambotelu da vidu što se zgoda tod na placu, kade neobično jedna svinja visi, meso se riže, hurke se napunjuju i stavljaju u vruću vodu. U kuhnji su žene pekle jetra, zelje kuhale, a što je ostalo od svinje, ka je bila već od dvisto kili, pojist će se na sastanki Društva i pri jubileju. Društvo je pred desetimi ljeti upeljalo ovu pravicu u varošu, najprlje u Váci školi, potom u Škanzenu, a ovput jur drugo ljeto u Ulici Mari Jászai da i dica vidu, kako izgleda put friškoga mesa do tanjura. Tradicija izaziva iz varoškoga človika nostalgiju, jer većina med njimi još u ditinstvu većputi je doživila na selu, kako je zaklana svinja i kako su okolo svečanoga stola skupadošli rođjaki, susjedi i tovaruši. Ljetos su sokačice i plavu, jednaku uniformu imale za priskrbljenje mužev s pilom i jilom, ki su se najveć obraćali vani na dvoru. Polag hrvatske mužike i glavnoga dirigenta iz Petrovoga Sela, Lasloa Patakija, žrtva je zašla iz zapadnoga nuglja orsaga u varoš, a ovde su čez kratko vrime različiti djeli

nestali pred očiji mališanov ki su usput pojili namazani kruh i popili tej da im ne bude tako dugo gledajući sam svinjski spektakl, a odraščeni su mogli kušati i fanjske falate da gladni ne ostanu pri djelju. Kako smo doznali od predsjednika Društva Francija Jurašića, slanine, ocvariki, meso budu napravljeni pri različiti društveni prilika, ali najvažnije je sad, 15. jubilej osnutka, dokle na Silvestrovo, pri društvenom izletu u Mesteriu uprav tako je dočekao ali će dočekati člane i njeve goste bogati stol. Polag zelja je još rečeno da pri ovi spravišći ipak je to najlipše da smo skupa da se spoznamo kot jedna familija i da dicit se pokaže ova, skoro zgubljenja, pravica. „Dan je bio lip, sunce je grijalo, jila i pila smo imali i dobro smo se čutili“, a mislim da uz Jurašičeve riči suvišni bi bili daljnji komentari. *Tiho*

XV. jubilarna Maligan-tura Kisežanov

Već je petnaest ljet dugo tradicija med kiseškimi Hrvati da se prvu subotu svakoga novoga ljeta ganu na cijelodnevno pišačenje med kiseške brige. Na takozvanoj Maligan-turi dostanu uz prirodnu lipotu i prijateljsko gostoprimstvo kiseških vinarov. Ljetos je termin ture pao točno na svetak Trih kraljev. Pokidob vlasnik prve pivnice, farnik Vilmoš Harangozo je poslovno bio zauzet, kušanje novoga vina počelo se je kod Štajrićeve garaže. Oko tridesetimi su skupadošli ovom prilikom, a u protulićnom vrimenu mogli su se diviti i prirodi uz pišačenje. Béla Farkas je goste primio u svojoj novoj „duplastoj“ garaži, a tatarski bifstek na prženom kruhu je bio dobar temelj za kušanje vina. U Avarovoj i Nagyovoj pivnici – zahvaljujući ugodnoj temperaturi – na terasi su nam poslužili fajne falate iz svinjokoljske ponude. Doznali smo od njih da lani vino nij' bilo od svojega grojza napravljeno jer urodjaj je bio priklani jako slab. Ljetos nudili su nam svoju tekućinu jer grojza je bilo puno i dobre kvalitete. Nije ni čudno da su se kupice gustokrat natakale. Kao svaki put Maligan-tura je završena u Štefanićevoj vinarsoj „tvrđjavi“. Uz perkelt i vino volju je zdignula i muzička pratnja Vlašić-Šteiner benda. Bilo je radosti i veselja jer slavilo se je ne samo novo vino nego i rođjendan Julije Brezović. Već je misečina pratila k domu veselu i zadovoljnu „četu“, ka je po petnaesti, jubilarni put ovako pozdravila početak novoga ljeta, u organizaciji kiseške Hrvatske samouprave.

Marija Fülöp- Huljev

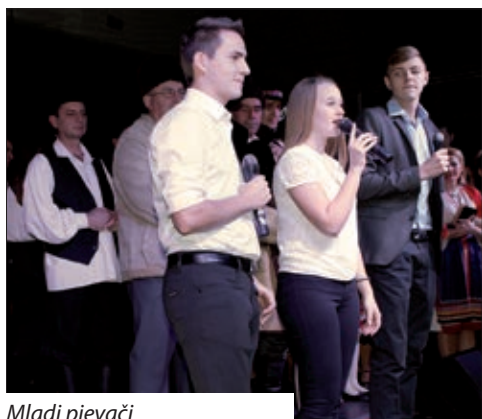
Božić stiže u Podravinu

Svi zajedno

U organizaciji Hrvatskoga kulturnog i sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin“ u Martincima, u športskoj dvorani spomenutoga Centra 22. prosinca 2017. godine održan je božićni koncert pod naslovom „Božić stiže u Podravinu“.

Koncert se sastojao iz dva dijela. Prvi dio, pod nazivom „Božić stiže u Podravinu“, bio je scenski prikaz božićnih običaja uz božićne pjesme, a u zajedničkom kulturnom programu sudjelovali su: KUD Podravina, KUD Drava, Ženski pjevački zbor „Korijeni“, Mladi tamburaši iz Podravine, Kata Horvat, Oliver Varnai i Benjamin Erdelji. U drugom dijelu večeri nastupio je

Mladi pjevači

Čestitari

Na slami u molitvi zaziva Božjega blagoslova

Gašo Band i Igor Delač

Pjevački zbor Korijeni

pjevač Igor Delač i Gašo Band iz Virovitice. Sudionike programa uvježbali su Vesna Velin i Zoltán Vízvári.

Potporu održavanju ove večeri dali su: Hrvatska državna samouprava, martinačka Seoska i Hrvatska samouprava, Savez Hrvata u Mađarskoj, Zajednica podravskih Hrvata, hrvatske samouprave i civilne udruge iz Podravine.

Nazočne su pozdravili martinački načelnik Levente Varnai i ravnatelj martinačkoga Hrvatskoga kulturnog i sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin“ Krištof Petrinović, a obratio im se i predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gugan. Večer je počastila i generalna konzulica Vesna Haluga. Program je vodila novinarka MTVA Renata Balatinac. U drugom dijelu večeri, pod naslovom „Od Božića do Božića“, gledateljstvo je zabavljao pjevač Igor Delač uz pratnju Gašo Banda. Svi nazočni mogli su kušati kuhana vina vinarije Kovács- Harmat te orahnjaču i makovnjaču uza slane pogačice.

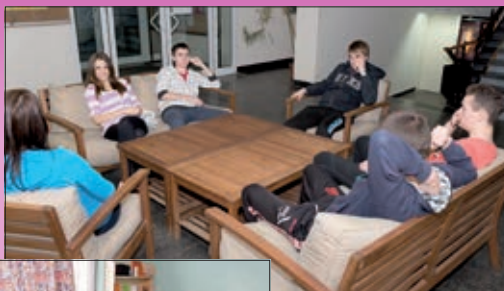
Branka Pavić Blažetin

Mala stranica

ŽIVOT U UČENIČKOM DOMU

Mnogi od vas koji učite u našim hrvatskim gimnazijama, a i oni koji uče u drugim srednjim školama daleko od svojega naselja, smješteni ste u učeničkim domovima, pa naiđete na takve teškoće na koje ne naiđu djeca s prebivalištem u svome domu. Živjeti u učeničkom domu ima i prednosti, a i mane. Domovi imaju raspored kojemu se treba prilagoditi. Velik je broj ljudi na razmjerno malom prostoru, pa

Privatnosti nema baš previše, često je nemoguće od vas sjećati prekrasnih u đlačkom domu, jer gdje stječete najbolje prijateljstva koja uglavnom traju cijeli život. Nećete požaliti život u domu, na kraju ćete imati prekrasno iskustvo koje će vas oblikovati kao čovjeka i uspomene koje ostaju zauvijek. Veze s ljudima koje stvoriš u te četiri godine, uglavnom traju zauvijek i imaš prijatelje koji te razumiju i s kojima ćeš se uvijek sa sjetom vraćati u te dane. Da vam godine provedene u učeničkom domu budu još vedrije i ugodnije, savjetujemo vam ovo:

- Budite prijatelji s cimerima, život će vam biti znatno lakši.
- Naoružajte se strpljenjem i živcima.
- Pokušajte razumjeti da su ljudi jako različiti i da vam neće uvijek odgovarati što baš sada vaš cimer sluša glazbu koja vama ne odgovara (uvijek možete u šetnju nekamo).
- Čuvajte svoje stvari. Najbolje da na njih napišete čije su.
- Novac uvijek imajte kod sebe ako niste u sobi.
- Budite uredni, tako će biti lakše i vama i cimerima, a ionako mali prostor bit će ugodniji za život.
- Poštujte profesore i odgojitelje, oni će vam uvelike olakšati boravak u domu.

katkad i to smeta. Še, kada vam je pomate. Ipak ćete se snih dana provede-upravo je to mjesto jateljice, prijatelje,

Za pametne i pametnice Zimske zagonetke

Iz visine gusto pada,
nikad padom ne nastrada
a kad toplo sunce svane,
rastopi se i nestane.

Četiri nožice, a dva opanka.

U kaputiću bijelom
pod snježnim velom
živim uvijek vani
kad su hladni dani.
A kad dođe sunce,
zima s vremenom prestaje,
tada i ja tiho
i polako nestajem!

Na snijegu, ledu,
svježem zraku
u bijeloj košulji
i crnom fraku
svoje dane provodi
plivajući u hladnoj vodi!

ZNATE LI

kako se gradi iglu. Iglu je privremeno zimsko sklonište za Eskime lovce s Aljaske i iz Kanade. Iskusniji graditelj može izgraditi iglu za manje od dva sata. Čovjek najprije mora iskopati rov u snježnom nanosu te, koristeći se oštrim

predmetima, isjeći blokove snijega točno određenog, malo zaobljenog i klinastog oblika, koje graditelj potom slaže bočno jedan do drugoga, tako da zatvaraju krug i da konačno postignuće bude kupola koja se sužava prema vrhu. Na vrhu se ostavlja otvor koji će poslije služiti za prozračivanje, odnosno ispuštanje viška topline i dima (kada se unutra na vatri kuha), koja bi u protivnom mogla naštetiti snježnim blokovima iglua. Stalno topljenje i ponovno zamrzavanje iglua čini ga čvršćim i tvrđim. Takav iglu može podnijeti i udarac velikoga bijelog medvjeda te spasiti lovca život, ako medvjed slučajno napadne.

VICTJEDNA

Ivica i tata, nogometaš

Ivica dolazi iz škole i kaže tati:

- Tata, ti si nogometaš pa ćeš me sigurno razumjeti.
- O čemu ti to, sine? – pita ga otac.

Ivica će:

- Produžio sam ugovor s petim razredom na još godinu dana.

Zadarski studenti šesnaesti put u Serdahelu

Serdahelska Hrvatska osnovna škola „Katarina Zrinski“ i Odjel za izobrazbu učitelja i odgojitelja Sveučilišta u Zadru, već šesnaest godina surađuju na obostrano zadovoljstvo. Suradnja je lani utvrđena potpisivanjem Povelje o suradnji i prijateljstvu, i sukladno tomu, i ove je godine dvadesetero studenata zadarske ustanove održalo hospitacije u serdahelskoj školi od 13. do 20. studenoga. Zauzvrat će serdahelski učenici ljetovati u Zadru, a osim toga postoji i stručna suradnja djelatnika dviju ustanova.

Suradnja dviju ustanova započeta je još 2002. g. na poticaj ondašnjega pročelnika Odjela prof. dr. sc. Roberta Bacalje i ravnateljice serdahelske škole Jolanke Tišler, a danas se za suradnju brinu profesorica dr. Smiljana Zrilić i ravnateljica Marija Biškopić Tišler zajedno s djelatnicima škole. Da bi se ostvarila suradnja u tome, materijalno pomažu i druge organizacije naselja i regije. Scenarij boravka studenata svake godine sadrži i neke nove elemente, osim održanih hospitacija na satima hrvatskoga jezika,

Na satu hrvatskoga jezika

prirode i društva, te glazbene kulture. Studenti sudjeluju i na raznim programima, prošle su godine bili na Hrvatskome državnom danu, a ove godine na Đačkoj konferenciji o povijesti pomurskih naselja, odnosno na programima Pomorskih književnih dana. Buduće učiteljice, učitelji svake se godine temeljito pripremaju na sate s najnovijim pjesmicama, igrama, informacijama o ljepotama matične domovine, predstavljeni su hrvatski izvorni proizvodi, nematerijalna kulturna baština Hrvatske, narodna kola, zaštićene životinje, razne priče i pjesme. Nastava je održana i u nižim i u višim razredima, dakako s prilagođenim nastavnim sadržajima pojedinoj dobi. Cilj je suradnje upoznavanje studenata s narodnosnim obrazovnim programom, te pružanje pomoći u učenju hrvatskoga jezika svim sudionicima obrazovanja u serdahelskoj školi, tj. govor na hrvatskom jeziku. Prema mišljenju profesorice Zrilić, tijekom 16 godina vidljiv je napredak:

Profesorica govori o teškoćama ocjenjivanja.

Studenti uvijek stižu s darovima.

– Kada sam prvu godinu došla u Serdahel, s nama su komunicirali uglavnom nastavnici hrvatskoga jezika, a danas mogu reći da gotovo svi, a i kod djece je vidljiv pomak, odista se trude razgovarati. Već od prvog razreda susreću se s nama, znaju kako je kada su naši studenti na njihovu satu i hrabriji su u razgovoru nego prije. – kaže profesorica, te istakne da je i studentima golemo iskustvo predavati u serdahelskoj školi, često dobivaju i nove zamisli za svoj budući rad.

Tog se tjedna održava i stručno usavršavanje za pedagoge pomorskih škola i dječjih vrtića, naime prof. Zrilić uvijek se pripremi s nekom aktualnom problematikom odgoja i obrazovanja. Bilo je već riječi o motiviranju djece, o odnosu roditelja i nastavnika, o problemima integriranja djece s posebnim potrebama, o hiperaktivnoj djeci, a ovaj put je govorila o teškoćama ocjenjivanja djece s disgrafijom. Razgovor o različitim iskustvima uvijek je veoma koristan. Nastavak suradnje slijedi u proljeće kada će serdahelski nastavnici biti gosti Sveučilišta u Zadru.

beta

POMURJE

Zajednica hrvatskih kulturno-umjetničkih udruga Međimurske županije objavila je poziv za prijavu na predsmotre Međimurskih popijevaka. Smotra se priređuje od 1971. godine radi očuvanja međimurskih izvornih pučkih pjesama. Već od samih početaka za Smotru je bilo veliko zanimanje izvođača, publike, ali i stručnjaka za međimursku pjesmu, stoga u zadnjim godinama organiziraju se i predsmotre. Ovogodišnje predsmotre održat će se 10. ožujka u Donjem Kraljevcu, 17. ožujka u Štrigovi, a 24. ožujka u Pomurju. Središnja će se smotra održati 2. lipnja 2018. u Nedelišću. Poziv za prijavu može se naći na web-stranici Zajednice hrvatskih kulturno-umjetničkih udruga Međimurske županije. Priredba je „Zaštićeno nematerijalno kulturno dobro Republike Hrvatske“.

Otvaranje oblokov pred koljnofskimi božićnim svetki

Lip je običaj u Koljnofu sad jur treće ljeto (bilo je u prošlosti i u Nardi, a ljetos i u Hrvatskom Židanu, kot i u Bizonji) da za vrime adventskoga čekanja svaki večer pred nekim drugim nakinčenim oblokom se strefu stanovnici, dica, mladi i stariji, pomoliti se, zajačiti i družiti se. Petak, 15. decembra, okupili smo se pred stanom učiteljice koljnofske škole Edite Grubić, kade su jačili školari 4. razreda, a farnik Antal Németh je posvetio lipo nakinčeni oblok koji je posudio neku toplinu u zimskoj noći na odzdog stojeće ljude. Dijakon Antal Elek pozvao je sve nazočne na razmišljanje, a po prvi put sam čula, kako se jačuč moli Andjel Gospodinov u Koljnofu. Po riči predsjednice mjesne Hrvatske samouprave Ingrid Klemenšić, Hrvatska samouprava i Fara Koljnof s ovimi susreti kani svako ljeto pripremiti zajednicu na dostojno čekanje Božića, a uz jačku i molitvu svaki put je čekalo slavljenike zakipljeno vino i vrući tej pred hižami.

Tiho

Polnočka u Pečuhu

Minuli Badnjak za hrvatsku katoličku zajednicu u Pečuhu bio je posebno radostan: zahvaljujući naporima Generalnog konzulata, u Džamiji je služena polnočka na hrvatskom jeziku.

Svetu misu predvodio je vlč. Ozren Bizek, kapelan policijske kapelanije „Sveti Marko Križevčanin“, a koncelebrirao martinački župnik Ilija Ćuzdi. O dostojnom obilježavanju rođenja Gospodinova pobrinuo se i Ženski pjevački zbor „August Šenoa“.

Protekli Božić osim neuobičajeno toploga vremena ostat će zapamćen i po misi polnočki na hrvatskom jeziku, koja je okupila tristopedesetak vjernika, ponajviše obitelji s djecom. Sličan događaj u Pečuhu se ne pamti, a upriličen je osobnim zalaganjem generalne konzulice Vesne Haluge. Prepuna crkva, mnoštvo mladih i prekrasne hrvatske božićne pjesme u izvedbi Pjevačkog zbora „August Šenoa“ stvorili su svečano ozračje u kojem je velečasni Ozren Bizek održao doista nadahnutu propovijed. Istaknuvši važnost Božića, govorio je o Kristu mirotvorcu, usporio je stanje Božjeg mira i rata na ovome svijetu. Pri tomu osvrnuo se na tragična zbivanja tijekom Domovinskog rata i agresiju protiv Republike Hrvatske, te je zahvalio ovdašnjim Hrvatima na nesebičnoj pomoći, koju su u tim teškim danima pružili svojim sunarodnjacima. Poseban naglasak stavio je na potrebu očuvanja jezika i nacionalne svijesti, i to kroza što jače okretanje k matici i matičnom narodu. U tome i jest glavna poruka hrvatske polnočke: bogoštovlje i vjera dopiru do najdubljih slojeva ljudske duše, pa slušanje mise na materinskom jeziku ima neprocjenjivu vrijednost. Ono je istodobno i spona između nacionalne i vjerske samobitnosti, koje idu jedna s drugom: Bog je svijet stvorio šarolikim, a čovjeka slobodnim – sto-

ga trebamo njegovati ono što jesmo i obrađivati vrt naše kulture, koji nam je povjeren na čuvanje. Svako bogoslužje na hrvatskom jeziku potvrđuje nas u našoj opredijeljenosti za naš narod, obitelji i Boga, a koliko su vjernici željni hrvatskih misa dokazuje i veliki broj okupljenih vjernika. Nakon polnočke slijedilo je druženje u Hrvatskome klubu „August Šenoa“ uz čaj i kuhano vino, na kojem je HDS-ov predsjednik Ivan Gugan izrazio nadu da će se hrvatska polnočka pretvoriti u tradiciju, a slično druženje nagodinu održati u Hrvatskom domu, čije se otvaranje očekuje uskoro. Generalna konzulica Vesna Haluga u svojoj božićnoj čestitki pozvala je okupljene da „s puno prikladne skromnosti prihvate svete božićne dane“, nadajući se da će nas blagdan „posebno obogatiti dobrotom, vjerom, nadom i osobito ljubavlju prema našim obiteljima i velikoj obitelji našega hrvatskog naroda.“ Gospođa Haluga posebno je zahvalila g. Marku Horvatu, predsjedniku općinskog vijeća Općine Gola, uz čiju pomoć i pomoć načelnika PU Koprivničko-križevačke županije g. Štimca ostvaren je dolazak vlč. Bizeka, koji je iste večeri služio i polnočku u Koprivnici. Također je zahvalila gđi Marti Ronai koja je osigurala crkvu, te pečuškoj Hrvatskoj samoupravi na organizaciji druženja u Klubu.

Ivan Tomek

KNJIŽEVNA VEČER

uz predstavljanje trilogije Anite Martinac

Koljnof 26.01. 2018. petak u 18:30

SRDAČNO VAS POZIVAMO NA PREDSTAVLJANJE TRILOGIJE ANITE MARTINAC U KULTURNI DOM UZ UGODNU ATMOSFERU. POKAZAT ĆE NAM SE PRILIKA, DA MALO POPRICAMO I UPOZNA MO JEDNU INTERESANTNU I POZNATU KNJIZEVNICU IZ MOSTARA I NJEZINE ZANIMLJIVE ALI ISTODOBNO I POTRESNE PRICE.

Organizator: Miroslav Filipović, Srećan, Udruženje "Hrvat" EMC GRAH "KIME", Koljnofsko hrvatsko društvo

GLASNIK.COM.HR

PROGRAM HRVATSKOG KAZALIŠTA

24. siječnja 2018. g. u 11 sati D. Fajfer

G. Smoljanović: Majstori, Budimpešta;

27. siječnja 2018. g. u 18 sati, po motivima J. Pehra i L. Spačila

priredio P. Šurkalović: Guliver među lutkama – lutkarska igra, Osijek.

PEČUH

U organizaciji Hrvatske samouprave, 9. veljače održava se Pečuški hrvatski bal u Hotelu Laterum. Goste bala zabavljat će Orkestar Vizin, Pinka Band i DJ Dušan.

KISEG

Hrvatska samouprava Kisega srdačno Vas poziva na tradicionalni Hrvatski bal 20. januara, početo od 19 uri u Vitešku dvoranu Jurišičeve tvrđave. Na zabavi svira Timar-trio iz Petrovoga Sela. Cijena ulaznice s vičerom 5000 Ft ili 17 eura, a već informacijov i rezerviranje imate na telefonu: 36707082291 ili 36309791372.

SANTOVO

U subotu, 20. siječnja, u Santovu se organizira već uobičajena međunarodna Kobasicijada koja će se održati u mjesnom domu kulture s početkom u 8.30. Na priredbi se očekuje dvadesetak družina iz mjesta, ali i obližnjih i udaljenijih naselja. Uz nadijevanje kobasica, njihovo kušanje i domaće uštipke organizira se cjelodneвно druženje uza živu glazbu. U okviru prijateljske suradnje na Kobasicijadi se očekuju i gosti iz prijateljske Općine Petrijevcu. Ulog po družini iznosi 12 000 forinta, a u tom je osigurano i mljeveno meso. Prijave se očekuju na telefonu 70/457 5100 kod Ilije Stipanova.

SAMBOTEL

Društvo sambotelskih Hrvatov Vas srdačno poziva na svečevanje 15. jubileja svojega utemeljenja, 20. januara, u subotu, početo od 15 uri. Pozdravne riči će uputiti Franci Jurašić, predsjednik Društva, gradonačelnik Sambotela dr. Tivadar Puskás i predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Guban. U programu, u dvorani Hrvatske čuvarnice i škole (Ulica Mari Jászai 4) nastupaju dica dotičnoga obrazovnoga centra, jačkarni zbor Djurdjice, tamburaški sastav Guslači iz Sambotela i seniorska tancoška grupa iz Sambotela.

BUDIMPEŠTA

Posljednji ispračaj bivšega predsjednika Hrvatske samouprave X. okruga Mate Filipovića bit će u petak, 19. siječnja 2018. u 13 sati, u crkvi sv. Ladislava na Majdanu (u Kőbányi). Obitelj pokojnoga moli da oni koji žele odati počast preminulome, neka donesu samo struk cvijeca ili neka zapale svijeću. Nakon sprovoda u Kulturnom središtu „Körösi Csoma“ (bivši Pataky) bit će i prisjećanje na pokojnoga.

KOZAR

U organizaciji Hrvatske narodnosne samouprave, 21. siječnja u tom se naselju održavaju tradicionalne Ženske poklade. Program počinje u 16 sati u mjesnom domu kulture dočekom gostiju uz domaće pokladne slastice. Veselje se nastavlja druženjem uz nastup Ženskoga pjevačkog zbora Snaše iz Pogana, Narodnosnoga plesnog društva Mohač, Ženskoga pjevačkog zbora Augusta Šenoe te Orkestra Vizin. Nakon programa slijedi zajednička večera i plesanica uz Orkestar Vizin.

ANDZABEG

Hrvatska samouprava toga grada i ove godine priređuje uobičajeni Racki bal, koji će biti 27. siječnja, s početkom u 19 sati, u prostorijama Priredbene kuće Finta (Finta Rendezvényház, Velencei út 29). Za dobro raspoloženje pobrinut će se sastav Podravka plus, goste očekuje i vrijedna tombola. Veselicu s naramkom otvara mjesna plesna skupina „Igraj kolo“. Podrobnije informacije od predsjednice Samouprave Agice Weselović na tel. broju: 06 20 371 6566.